

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
Četrletno K 19'50.
Če pride naročnik sam v upravnništvo po list: Me-
sečno K 6'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Besedilo jugoslovanske note Vrhovnemu svetu.

LDU. Pariz, 21. Jan. Večina listov je v sporu med Jugoslavijo in Italijo na strani Italije in zahteva, naj Francija in Anglija podpirata italijanske zahteve in da se eventualno uveljavi londonski pakt. Edino „L' homme libre“ se zavzema za Jugoslavijo in objavlja natančno besedilo yčeraj predložene jugoslovanske note. Nota obsega naslednjih 8 točk:

1. Jugoslavija se odpoveduje suverenosti nad Reko. Mesto se internacionalizira in diplomatično zastopstvo se poveri Zvezi narodov.
2. To velja tudi za Zadar.
3. Otoka Lošinj in Pelagruž dobi Italija.
4. Italijanski prebivalci Dalmacije morejo optirati za italijansko državljanstvo, ne da bi pri tem zapustili ozemlje Jugoslavije.
5. Mednarodni dogovor naj štiti industrijska podjetja, ki so last Italijanov.
6. Jugoslavija se strinja z demilitarizacijo dalmatinskih otokov, toda s pogojem, da ostane Vis pri Jugoslaviji.
7. Nikake koncesije glede Voloske in Opatije.
8. Albanija ostane neodvisna, Jugoslavija pa je pripravljena, podvreči se željam zaveznikov. (Italija zahteva delitev Albanije v severno in južno uplivno območje, pri čemer zahteva južno sfero zase).

Panamski parlament pozdravlja Jugoslavijo.

LDU Beograd, 21. januarja. Panamski parlament je na predsednika naše vlade dr. Davidoviča naslovil noto, kjer ga pozdravlja kot predstavnika naroda, ki je v tej vojni žrtvoval največ za zmago pravice.

Prepoved izvoza lir in drahem.

LDU Beograd, 21. januarja. Presbilo javlja uradno: Na podlagi naredbe min. sveta M. št. 4034 od 23. decembra 1919 v zvezi z naredbo ministrstva za finance I. št. 3074 od 13. novembra 1919 je ministrstvo za finance izdalo odlok, da se prepove iz kraljevine SHS izvažanje grških drahem v vsoti preko 700 komadov in italijanskih lir v vsoti preko 1200 komadov. Potniki ne smejo nesti s seboj večje vsote denarja, katerega izvažanje je prepovedano, ako presega vrednost vsote 1000 francoskih frankov, računajoč po kurzu, ki ga določi ministrstvo za finance. Ves denar, ki se skuša iznesti iz kraljevine

SHS v protislovju s to naredbo, bodo obmejne carinarnice zaplenile v korist državni blagajni. Proti dotičnim osebam se bo postopalo kakor proti tihotapcem. Obmejne carinarnice so dolžne, vršiti najstrožjo kontrolo potnikov, ki prekoračijo državno mejo in se smejo poslužiti vseh odredb, ki jih predpisuje zakon proti tihotapcem.

Madžarska zahrbtnost.

LDU Beograd, 21. januarja. „Pravda“ javlja: Ako tudi se je madžarska vlada opravičila zaradi napadov madžarskih čet na naše meje in dala jamstva, da ne bo več novih napadov, se vendar opaža neko preteče kretanje madžarske vojske ob naši meji, ki se utegne razviti v nove nasilnosti Madžarov.

Ožji ministrski odsek za industrijo.

LDU Beograd, 21. januarja. „Pravda“ javlja: Na predlog referenta za rude in šume, ministra Kristana, glede organizacije naše industrije, je ministrski svet izvolil ožji ministrski odsek, ki bo delal na to, da se ta načrt čimprej izvrši.

Italijanske vesti o vstaji v Albaniji izmišljene.

LDU Beograd, 21. januarja. „Pravda“ javlja uradno: Italijanski listi poročajo, da je v onem delu Albanije, ki ga ima zasedenega Jugoslavija, izbruhnil upor in da je naša vojska imela srdite boje z vstaši, ki so baje zaplenili našim četam en top. Te vesti so popolnoma izmišljene. V severnem delu Albanije sploh ni bilo upora. Dočim je izbruhnila vstaja v južni Albaniji, to pa se je zgodilo že pred časom, in sicer v pasu, ki je zaseden po Italijanih. Takrat se je vnela ljuta borba med italijanskimi četami in Arnavti, katerim se je posrečilo, da so osvojilo Krojo.

Clemenceau odklonil predsedništvo mirov. konference.

LDU Pariz, 20. januarja. Lloyd George je predlagal, naj ostane Clemenceau predsednik mirovne konference, Clemenceau je pa to odklonil.

Borzno poročilo.

LDU Curih, 21. januarja. Deviza za Dunaj 1'80, za Berlin 8'—, za Prago 7'40, avstrijska krona 2'—.

Mi in drugi.

Med vsem državami, ki so se udeležile svetovne vojne, je Srbija oziroma Jugoslavija največ trpela in je imela tudi po vojni najtežje stališče. Od velikih držav je največ trpela Francija, toda Francija je bogata — bila je že pred vojno „evropski bankir“, ima bogato industrijo in je dobila v Aziji najlepše kolonije. Tako si bo lahko opomogla. Mnogo je trpela tudi Rusija, ki je nazadnje obrnila vojno proti sami sebi — toda Rusija je neizčrpna v svojih zakladih in bo prebolela vse svoje strašne izgube. Anglija in Amerika sta mnogo žrtvovali — a na svoji zemlji nista trpeli škode — žrtve bodo poravnane z novimi pridobitvami.

Od malih držav je mnogo trpela Belgija. Toda Belgija je imela že pred vojno bogate kolonije in ima zelo razvito industrijo; z njo je imel sočutje ves svet in vsi ji gredo pomagat. Francoska in nizozemska industrija ji pomagata popravljati razbito deželo. Amerika ji pošilja polne ladje darov, belgijske komisije delujejo po ameriških mestih in zbirajo prispevke za otroke itd. Tudi na mirovni konferenci jo vsi podpirajo. Tako ima najlepšo bodočnost pred seboj. Dobi tudi nove kolonije. — Mnogo je trpela tudi Poljska, toda Poljska je že med vojno prejela iz Amerike veliko podporo in na mirovni konferenci ji gredo vsi na roko, ker imajo pri tem — vsi svoje interese. Znano je, da so imeli Poljaki od nekdanje svoje simpatije v Franciji in Italiji. Zdaj žele vsi, da bi bila Poljska nekaka trdnjava proti Nemštvu in proti — boljševizmu. Pilsudski je celo rekel, da bo Poljska »katalonsko polje«, kjer se bo razbil boljševizem. Finančno stoji Poljska zelo slabo, ker ima toliko židov — toda podpirajo jo vsi, ker ni na poti nobenemu zavezniku. Celovzhodno Galicijo bo dobila, ker ukrajinsko gibanje zaveznikom ni simpa-

tično. Isto je s Čehi, ki naj bodo trdna zagozda proti Nemcem. Čehi na svoji zemlji niso imeli vojne, imajo bogato deželo in industrijo, njih legije so jim pridobile svetovno ime — povsod imajo prijatelje. Rumunija ima zaslombo pri vseh romanskih narodih — je bogata na pridelkih in jo vsi podpirajo. Celó proti Madžarom si je mogla mnogo dovoliti. Drugače pa je z Jugoslavijo. Srbija je bila v notranjosti uničena. Lastna industrija je bila komaj v začetkih — hrvatska je bila — in je še — v židovskih rokah — naša je bila v rokah tujcev — tako da si z domačo industrijo ne moremo vsega ustvariti — navezani smo na dovoz. Proti Srbiji so bili predsodki, ki smo jih svoj čas imeli tudi mi. „Balkanizem“! Celó v višjih diplomatskih krogih so le malo poznali razmere. Poleg tega je bil Balkan vedno smatran za »evropsko interesno sfero« — vsak je hotel tam imeti svoj dobiček. Med vojno je trpelo naše Primorje, naša Dalmacija, Goriška — vsepovsod je bil glad in pomanjkanje, Bosna in Hercegovina, dve bogati rodovitni deželi, sta bili sestradani. Že pred vojno bi bilo težko združiti vse dele Jugoslavije, ker smo bili tako razdeljeni in razcepljeni, kaj šele po vojni, ko je bila naša osrednja sila Srbija sama izčrpana in od vojne oslabiljena in je bil razbit njen uradni in upravni aparat. Najboljši njeni ljudje so padli na bojiščih in na moriških. Vse druge države so imele že prejšnje svoje državne oblike, ki so jih zdaj zopet nazaj dobile — Jugoslavija je bila — popolnoma nova. Zato je imela težje stališče od drugih. In pri tem je trčila še ob lastno „zaveznico“ Italijo, ki je imela svoje posebne namene na

Prvi kongres jugoslovenskih žen v Beogradu.

(Predavanje gospe dr. Lipoldove v »Mar. ženskem društvu« dne 18. jan. 1920).

(Dalje).

Drugo jutro ob 9. uri je bila slovesna otvoritev kongresa. Po svojih slavnostnih besedah je dala predsednica besedo gospej Šiljakovi iz Sarajeva. Stopila je pred nas žena, ki s svojo zunanostjo ni naredila nobenega utisa. A s prvo besedo je oživel obraz velike inteligence in energije in sledili so trenutki, katerih ne bo pozabila nobena, ki jih je doživela. Govorila nam je o slogi in edinstvu. Edinstvo pred vsem! Imamo svobodo, imamo Jugoslavijo, ali manjka nam še tega in onega. A nič, na žalost in sramoto, ne manjka toliko kot sloge — edinstva. In manjka nam misijonark, kakor je gospa Šiljakova.

Ne morem si kaj, da ne ponovim njenih lastnih besed. Nihče bi ne bil teh misli lepše povedal kot ona. Povdarim, da je bila govornica Bosanka, toraj zastopnica tistega plemena, ki je pod avstro-ogrskim žezlom, predvsem v vojni največ pretrpel. Govorila je v svojem slikovitem bosanskem jeziku. Iz njenih besed je zvenela duša, ki se je skozi morje gorja povzpela do visoke inteligence in energije. Govorila nam je:

Balkanu. In tako je naša nova država danes v boju — proti svetu, kajti Italija si je znala pridobiti zaveznikov in o nas mislijo, da ni treba, da bi vse takoj dobili. Doma smo bili oslabiljeni in razbiti in od zunaj imamo danes najmanj podpore. V takem položaju mora zmagati samo — lastna sila. Mi vemo, da imamo bogato deželo, ki ima veliko bodočnost. Imamo prirodne sile, ki so predpogoj industrije: ležimo ob morju in imamo eno najvažnejših leg na svetu. Za to bodočnost se danes borimo. Ako bomó notranje trdni in silni — bo vse naše. Zato je razveseljiv pojav, da tudi opozicijske stranke uvidevajo potrebo skupnega dela in boja. Za zdaj je to najvažnejše. Le tako bomo zmagali nad svetom.

Razbijati in slabiti naše sile, pomeni — pomagati sovražnikom, ki nas obdajajo. Edino skupni nastop naroda more prepričati svet, da si ne damo ničesar več vzeti. Notranji mir in red pa bo dokaz, da smo kulturni narod, ki hoče v nekaj letih nadomestiti, kar je zamudil — ne po svoji krivdi. Vsak iz nas je poklican, da se bori za to misel. Formacije so lahko različne — kooperacija čet pa vodi k zmagi. To bodi povedano v teh resnih časih.

Politični pregled.

Zaroka regenta Aleksandra. „Evening Sun“ poroča, da se snuje zaroka prestolonaslednika regenta Aleksandra z italijansko princeso Jolando. „S tem se upa“, piše omenjeni list, „da se odstranijo nesoglasja, ki so nastala med Italijo in Jugoslavijo.“ Vest se ni doslej ne dementirala, ne potrdila.

O naših občinskih volitvah poroča graška. „Tagespost“ ter svetuje našim Nemcem, naj nikakor in pod nobenim pogojem ne delajo kompromisov, ne z demokrati, ne s klerikalci, ampak naj nastopijo samostojno.

Sestre! Znamenito je, da smo se tukaj združile zato, da širimo tudi me idejo edinstva, ki hodi po trnjevi poti, ki pa bo vendar slednjič prišlo na zlato stezo. Znamenit je ta dan, ker čutimo v srcih ljubezen, ki jo je sovražnik trgjal.

Sestale smo se tukaj, da se poprimemo v kolo, ne enovrstno in dvovrstno — temveč — stovrstno in da ga sprepletamo tako, da ga ne bo več mogla nobena moč raztrgati.

Vsaka med nami je občutila daljši ali krajši čas grenkosti robstva ali vsaka je zdržala vso nevoljo in trpljenje, dokler nista vojska in narodna zavest ugonobila sovražnika. Duša in srce sta prenesla bol, ko smo pošiljale naše može in sinove pod vislice; prenašala sta jo, ko smo gledale, kako nam umirajo otroci od glada ter si vsled lakote drugemu odgrizavajo roke. Sovražnik je sejal pelin in gorje v naša srca ali vzrastle so rože bratstva in edinstva.

Zberimo to cvetje v en šopek: cvetje rdeče, ki je vsklilo iz krvi sinov Srbije in plavo, ki je rastle v zemljah tuge in bridkosti v Hrvatski, v Slavoniji, v Sloveniji, v Bački, Sremu in Banatu in tisto belo, ki je zrastle v hribih zemlje žrtev junaških v Herzeg-Bosni in lepi Dalmaciji. Zberimo ga v šopek rdeči-plavi-beli, rdeči-beli-plavi, beli-plavi-rdeči. Naj nihče ne ve, kje je cvetec vzrastel ali vsak naj ve, da je to cvetje iz juga slovenskega. In darujmo ga onemu, ki

Naša država zahteva izročitev vojnih zločincev. Beogradski listi poročajo, da je sestavila tudi naša vlada seznam vojnih zločincev, katerih izročitev zahteva ter je tozadevno že storila korake pri dunajski in budimpeštanski vladi. Med zahtevanimi se nahajata tudi bivši guverner Srbije, general Rhenen in bivši avstroogrski minister za zunanje stvari, grof Berchtold.

Italijansko ogorčenje. Italijanski listi so silno ogorčeni vsled odločnega stališča naše mirovne delegacije v vprašanju Reke. Večina listov se zavzema za to, naj Italija umakne vse že odobrene kompromise ter naj zahteva izvršitev londonskega pakta, čeprav izgubi Reko.

Deschanel — italijanski prijatelj? Italijansko časopisje pozdravlja z velikim zadoščenjem izvolitev Deschanela za predsednika francoske republike — ker je baje prijatelj Italije.

Izid občinskih volitev v Gdanskem. Kar pomenja za nas Reka, to pomenja za Poljsko Gdansko in boj, ki ga bijejo Poljaki za to mesto je istotako težak, kakor naš boj za Reko. Radi tega nas zanima rezultat občinskih volitev, ki so se vršile v Gdanskem pretečeni mesec. Od 109.000 vpisanih volilcev, jih je volilo 89.285, od katerih je glasovalo za poljsko listo samo 7391 volilcev. Ker so bile volitve proporcionalne so dobili Poljaki, od šestinšestdesetih, samo 5 odbornikov. Silno so nazadovali tudi socijalni demokrati; dočim so imeli v januarju lanskega leta 46.482 glasov, so jih dobili v decembru samo še 27.144.

Rektor berlinske univerze o vzrokih nemškega poloma. O priliki proslave spominskega dneva združitve nemških držav katero so praznovali, dne 18. t. m. berlinski študentje, je dejal rektor Eduard Meyer med drugim tudi sledeče: Nočem razlikovati kako in zakaj je zadela našo državo taka nesreča, eno pa lahko priznam, da leži vzrok vsej nemški nesreči v tem, da ni že zdavnaj razbila habsburške monarhije, ter njenih nemških delov pripojila k sebi. Po Bismarckovi smrti je zašla naša država čisto v dunajske vode, dokler jo ni končno sedaj Dunaj izdal ter vrgel v nesrečo v kateri se nahaja danes.

je odvrnil od nas, kar nas je delilo. On ga bo zalival z vladarsko ljubeznijo in pravdo.

Po strašni vojni, ko je topovsko žrelo pogoltnilo vse, ko je ljudi zapeljavalo zlato, ko so oderuhi reveže odirali, je prišla naposled svoboda. Ali ostali so poroki zlega. Ostali so, da nam trpinčijo raztrgana srca. Ne občutimo še dobljene svobode, ker nas bole rane, ki so nam jih zadali poroki zlega. Vojna je izpridila ljudi, nič jim ni sveto, tudi ujedinenje ne, na katerem so delali modri Dositej, rodoljub Preradović, veliki vladika Strossmayer in vrli Skerlić. Za to idejo so tudi pali naši vidovdanski mučeniki: Princip in tovariši!

Me, ki smo v tem krvavenju pokazale toliko zmožnosti upotrebiti sedaj vso svojo žensko moč, da pomoremo našim možem ustvariti Jugoslavijo. Združimo jih, učimo jih, da odpustčajo drug drugemu.

Napoleon je rekel: V vsakem delu išči prst žene. In me lahko storimo mnogo, vse, če bomo slogo in ljubezen, če bomo družile in vezale razstavljene.

Vojna je minila. Grobove padlih vojakov je obrastla trava. A zopet je domovina v nevarnosti. Dom nam obdajajo sovražniki. Dokler so bili v naši zemlji, so se kot pijavke oklenili naših teles ter nam sesali kri. Pili so našo kri in moč, ali nam niso ubili nade. Vedeli smo, da bodo pijavke odpadle. Tako je tudi bilo. Ali

Dnevne vesti.

Vsem pripadnikom bivšega topniškega polka št. 7. pozneje št. 128 v Ljubljani, odnosno v Celovcu, Dunajskem Novem mestu in nazadnje v Mariboru se naznanja, da so se vse civilne obleke oddale v skladišče pukovske okrožne komande v Mariboru, kjer jih dobe vsi, ki jih še niso prejeli. Ravnotam so se oddale tudi civilne obleke topniškega polka št. 3. pozneje št. 106 v Mariboru. Vsem invalidom prvega krdeča, ki so že prosili ali nameravali prositi za podpore, ki bi jim pripadale po pravilih sklada za udove in sirote in za katerega se je zbiralo v polku samem, se naznanja, da je bil ta sklad naložen pri Kranjski hranilnici v Ljubljani, ki ga je prevzela v shrambo toliko časa, da se določi, kdo je upravičen ta sklad dvigniti oziroma upravljati. Prošnje za podpore itd. ni treba torej pošiljati na topniško poveljstvo v Mariboru, ker se jih ne bi moglo upoštevati. Dravski havbični divizion v likvidaciji.

Za sladkorno industrijo v Sloveniji. Poverjeništvu za kmetijstvo je povabilo 20. t. m. k enketi glede sladkorne industrije znane veščake in interesente. Obilna udeležba na enketi pričča o razumevanju pozvanih krogov in našega ljudstva za gospodarske potrebe. Po temeljitih poročilih o začetku in poteku načrtov za uvedbo sladkorne industrije v Sloveniji ter po živahni debati so bile soglasno sklenjene nastopne točke: Podpirati je z vsemi sredstvi uvedbo kulture sladkorne pese povsod tam, kjer je za to ugoden svet. V to svrhu se 1. pozivlja vlada, da po strokovnjakih, ki naj se ad hoc nastavijo, pouči naše gosgodarje o pridelovanju sladkorne pese. 2. Naprosi se časnikiarstvo, duhovščina in učiteljstvo, naj podpirajo akcijo za razvoj te kulture. 3. Zahteva se, da se po poljedelskih šolah v Sloveniji učenci temeljito poučijo v pridelovanju sladkorne pese. 4. Enketa zahteva od vlade in od vseh poklicanih faktorjev, da se nemudoma in z vso energijo nadaljuje prevažno kulturno delo osuševanja ljubljanskega barja in 5. naj se takoj prouče razmere po dolinem Posavju, ali so dani predpogoji za ustanovitev sladkorne tovarne in naj se v ugodnem primeru pospešijo tudi tam potrebna pripravljala dela za to industrijo.

Sokol v Mariboru je imel svoj redni letni občni zbor dne 10. januarja 1920 ob 21. uri v mali dvorani Narodnega doma. Udeležilo se ga je 60 članov in 48 članic. Zborovanje je otvoril starosta br. Dr. Vladimir Serbec, ki je v svojem nagovoru poročal o dovršenem delu Sokola v preteklem letu. Med drugim se

zda so izstradane in zopet dvigajo glave in iščejo pota, da se prikradejo med nas. Ne dopustimo, da se vrnejo med nas, ker nosijo strup ki bi nam zastupil narodni organizem.

Udarjen je temelj jugoslovenski zgradbi, dviga se zidovje ali še surovo. Ne uporabljajmo trohneči les, postavljajmo zdrave stebre!

Da sestre! Četudi reče sovražnik, da nismo sestre, on se moti. Hčere smo ene matere — enim nas opasala je pasom — enim b'la nas klicala je glasom. In me ne dovolimo, da bere kdo drugi cvetje našega domovja razven nas.

Edinstvo je velika baklja, ki mami in vabi našo dušo. Odločno stopimo k njej, poprimimo jo v svoje roke ter jo nesimo proti severu — do Karpatov in do Dnjestra! — Naša omladina, naš ponos in naša nada šla je pravim potom. Pojdimo še mi, stari okorneži za njimi, kajti njihova ideja bo zmagala. Ubrizgajmo v narodni organizem serum edinstva, nato ga negujmo, dokler ne doseže serum svojega namena. Tako bo prišlo nekoč ne le do političnega, temveč tudi do kulturnega edinstva in mogoče tudi do verskega.

Prišla sem v beli Beograd, da poljubim to sveto zemljo s krvjo natopljeno in da mu pregledam rane, ker so med njimi rane, ki jih je brat zadal.

(Dalje sledi).

je spominjal tudi naših osvoboditeljev bratov Srbov. Iz tajniškega poročila je bilo posneti, da šteje društvo 525 članov in članic, ter 906 naraščaja. Predavanj in nagovorov je bilo 15, ter 9 izletov. Knjižnica šteje 356 različnih knjig in zvezkov strokovne in izobraževalne vsebine. — Br. načelnik je poročal podrobno o telovadbi, k čemur je zlasti pripomniti, da se v društvu telovadi v 17 oddelkih. Vaditeljski zbor šteje 16 članov in sicer 6 vaditeljev, 6 pripravnikov in 4 pomočnike. Skupni telovadni izkaz: vpisanih 1030; v celem letu se je telovadilo v 535 urah s skupnim obiskom 18.098 ali povprečno 338 telovadečih na uro. Br. blagajnik je izkazal gmotno stanje društva, iz kojega je razvideti, da se je društveno premoženje v minulem letu zvišalo za K 13.418.88. Za tem se je sprejela po br. starosti predlagana sprememba pravil, ki odgovarja predpisanim določbam sokolskega saveza SHS. Novi odbor se je izvolil naslednje: Starosta Dr. Vladimir Serbec, podstarosta Ivan Tomažič, načelnik Eman Ilich; odborniki in odbornice: Franjo Majer, Franjo Pišek, Viktor Perne, Ferdo Babič (orodjar), Jože Hren, Josip Hvalenc, Bernard Naglič, načelnica ženskega oddelka Branja Holčeva, ter članici Zvonka Krajučeva in Stana Nabrgojeva. Namestniki in namestnice: Ogrizek ml., Ferdo Leskovar, Justi Koretti. Preglednika računov Viljem Weixl, Jože Stuhec. Kulturno prosvetni odsek: predsednik: Dr. Makso Kovačič. Veselični odsek: Br. Piano, Humek, Cotič in Fr. Oset. Končno je občni zbor razmotrival različne zadeve tehnične in izobraževalne vsebine, ter o letošnjem praznem vse-sokolskem zletu.

Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 25. t. m. ob 9. uri dopoldne. Odbor.

Nemško učiteljstvo v kočevskem okraju je poslalo deželni vladi vdanostno izjavo, v kateri se izjavlja za vsemi simpatijami za državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je postala njegova domovina.

Reaktiviranje akademičnega društva „Triglav“. Dne 18. t. m. se je vršil sestanek aktivnih članov „Akademskega društva Triglav“, v Ljubljani. Na sestanku se je sklenilo sledeče: Društvo „Triglav“ ostane. V Zagrebu se osnuje matica, v Ljubljani pa podružnica. Pripravljalnemu odboru v Zagrebu se poveri, da konča vse priprave za reaktiviranje društva v Zagrebu čim prej, vsaj tekom treh tednov. V istem času konča predpriprave za Ljubljano pripravljalni odbor: teh. Kalin, teh. Knez, teh. Lasič in za starejšinsko zvezo dr. Žižek. Starejšinam v Mariboru se poveri, da preskrbe prevoz inventarja iz Graca do Maribora. Občni zbor Triglavanske starejšinske zveze naj se vrši v začetku velikih počitnic v Celju, kateremu se predloži nova pravila v odobritev. Ker prevoz pohištva in knjižnice iz Graca precej stane, prosimo starejšine naj društvo blagohotno podpirajo in tozadevne zneske pošljejo g. odvetniku dr. Irgoliču v Mariboru. Pripravljalni odbor akad. društva „Triglav“ Ljubljana. Univerza.

Pokojnine poverjenikom deželne vlade odpadejo. Predsedstvo deželne vlade za Slovenijo je predlagalo osrednji vladi, naj izda naredbo, s katero se odpravijo pokojnine poverjenikom. Predsednik in poverjeniki so po tej naredbi sicer državni funkcionarji, vendar nimajo uradnega značaja v zmislu službene pragmatike za državne uradnike. Kdor je postal kot uradnik poverjenik, mu ostane njegov čin zagotovljen in napredovanje, kakor da je neprekinjeno služboval na svojem mestu. Poverjeniki, ki niso uradniki, ne dobe pokojnine, ampak samo odpravnino v višini enkratne mesečne plače. Kdor pa je deset let poverjenik, ima pravico do pokojnine, kakor da je deset let služboval kot uradnik.

Pomanjkanje premoga v Nemčiji. V Frankfurtu stoji vsled pomanjkanja premoga že nekaj dni celoten promet električnih železnic. Istotako stoje tudi razni drugi obrati in tovarne. V Württembergu je isto. Pomanjkanje premoga v Nemčiji narašča katastrofalno.

Samomor samotarke. Gospodična Elizabeta Stornik, hči bivšega štajerskega deželnega šolskega nadzornika prof. dr. Stornika se je naveličala sveta ter se umaknila v rodbinsko letovišče pri Bistrici na Koroškem, kjer je ostala čisto sama celo jesen in vse do pretečenega tedna, ko si je nenadoma vzela življenje. Uzrok njenega čudeškega postopanja ni znan, gotovo pa bo kriva vsega kaka ljubezenska afera.

Pomajnkane premoga tudi na Poljskem. Poljske železnice so bile prisiljene, dne 18. t. m., ustaviti za dva tedna ves osobni železniški promet.

Italijansko nasilje v Puli. Kakor znano, je izbruhnila nedavno v Puli radi izgona nekoga socialističnega žurnalista, splošna stavka. Sedaj so v arzenalu odpustili vse one delavce, ki se v roku 24 ur niso povrnili na delo. Dalje je odredil admiral Nicastro, da ima predložiti vsak omenjenih odpuščenih delavcev, ki prosi za zopetno sprejetje, dokumente, iz katerih je razvidno, kakšni narodnosti pripada, ker se Jugoslovenci ne bode več sprejeli.

Zadnje vesti.

Clemenceaujevo slovo.

LDU Pariz, 21. januarja. (Agence Havas.) Na današnji seji vrhovnega sveta je Lloyd George v imenu načelnikov zaveznih in pridruženih držav izrekel Clemenceauju zahvalo za njegovo uspešno delovanje kot predsednik vrhovnega sveta in obžaloval, da se umakne. Wallace, Matsui in Nitti so govorili v istem smislu. Tudi Milerand se je zahvalil Clemenceauju, nakar je Clemenceau sam povzel besedo in se zahvalil svojim tovarišem in izrazil upanje, da bo med zavezniki še nadalje vladalo isto pristrčno soglasje, ki se je pokazalo tekom razprav Vrhovnega sveta.

Mirovna pogodba za Madžarsko nesprejemljiva.

LDU. Dunaj, 21. januarja. Člana madžarske mirovne delegacije Apponyi in Teleky sta se na povratku skozi Dunaj izrazila, da je mirovna pogodba nesprejemljiva. Teleky je dejal, da se antanta ne bo vmešavale v madžarske naprave. Madžarska si more sama določiti državno obliko in bodočo vladavino.

Nizozemska izroči Viljema Nemčiji.

LDU. Berlin, 21. januarja. Nizozemska izroči bivšega cesarja Viljema Nemčiji, ki ga pa mora predati antanti.

Ameriško posojilo Avstriji.

Dunaj, 21. januarja. V današnji seji narodne skupščine je državni tajnik za finance, dr. Reisch, izjavil, da mu je danes dopoldne naznanil zastopnik trgovskega urada Zedinjenih držav, da je prejel oficijelno brzojavko po kateri je državni tajnik Zedinjenih držav predložil kongresu predlogo, naj se Avstriji dovoli posojilo 70 milijonov dolarjev.

Dr. Lewin aretiran.

LDU Berlin, 21. januarja. »Lokalanzeiger« javlja iz Bremena, da je bil ondi aretiran vodja berlinskih komunistov dr. Lewin.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Viničar se sprejme pod ugodnimi pogoji. Ravno tam se sprejmejo tudi delavci za vinarstvo profi dobrem plačilu pri Fany Nasko, Lajtersberg pri Mariboru.

Mlekarna Sunja, Hrvatska, preporuča imperial sir, duct. K 36.—, la liptauer sir, kilogr. K 16.—. Šalje uzorce 5 kg s pouzecem. 9—6

Učenec ali učenka se sprejme takoj v papirni trgovini in knjigarni Vilko Weixl, Glavni trg 22. 3—3

Stanovanje z dvema sobama in kuhinjo želimo menjati s stanovanjem tremi sobama kje v sredini mesta. Ponudbe na upravo Mariborskega delavca. 3—3

Išče se lokal za pisarno. Odstop se plača. Ponudbe na »Transportno d.« na upravo. 3—3

Išče se hrana za 2 osebi pri boljši privatni rodbini. Ponudbe na upravo pod »121«.

Gostilno

vzajem takoj v najem ali na račun, ako je tudi zunaj mesta. Naslov: A. Majcen, Maribor, Kazino ul. 2.

Restavracija in hotel
pri „Zamorcu“
(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. —
Prostoren vrt.

Za obilen obisk se priporočata
Franc in Pavla Jančer.

Vino

iz Slovenskih goric, vsakovrstne kakovosti ter različnih letnikov, kakor tudi sortirano, ter slivovko in vinsko žganje, razpošilja vsako množino v sodih in buteljkah. Avgust Stelcer, Maribor, Narodni dom.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadružno“ v Mariboru.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, mjeseca januarja 1920.

Povišenje glavnice od K 20,000.000.— na K 30,000.000.—

Poziv na subskripciju

25.000 kemada dionica, glasećih na donosioca po K 400.— naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 10,000.000.—.

P. N.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionička glavnica od 20,000,000.— povisuje se izdajanjem novih 25,000 dionica po K 400.— nom., dakle za K 10,000,000.— na K 30,000,000.—.

2. Posjednicima starih dionica pripada pravo na 2 stare dionice optirati 1 novu uz cijenu od K 445.— po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamata od 1. siječnja 1920. do dana uplate.

3. Upisna mjesta primaju takodjer upise novih dioničara uz tečaj od K 475.— po dionici sa 5% kamata od 1. januara 1920. Ovim će ravnateljstvo od eventualno neoptiranih komada dodijeliti komade prema svojoj uvidjavnosti.

4. Subskripcija počinje 10. januara, a svršava 31. januara 1920 a za subskripcije u Americi traje rok do 15. veljače 1920.

5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1920., te im pripada pravo na dividendu za istu.

6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. januara 1920. odnosno 15. februara 1920. Uplate za nedodijeljene nove dionice povratit će se skupa sa 3½% kamata od dana uplate do povratka novca.

7. Subskripcija se obavlja odnosno primaju prijave:

U ZAGREBU: na blagajni zavoda. — U BEOGRADU: Prometna banka. — U BRÖDU n. S.: Banka i mjenjačnica Brdarić i drug, kao afilijacija Narodne banke. — U DUBROVNIKU: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala. — LJUBLJANI:

Ljubljanska kreditna banka d. d., Kranjska deželna banka, Kmetška hranilnica. — U OSIJEKU: Banka J. Kraus i drug. Sve filijale zagrebačkih banaka. — Na RIJECI: Hrv. centralna banka d. d. — U RUMI: Zadruga banka d. d. — U SARAJEVU: Hrvatska centralna banka. — U SPLJETU: Zadruga savez. — U ZEMUNU: Zemunska štedionica dok uplate mogu uslijediti takodjer kod svih zagrebačkih zavoda te njenih filijala.

U sjedinjenim državama:

U NEV-YORKU: Garanty Trust Co., Emil Kiss, banker. — U PITTSBURGHU PA: Union Savings Bank. — U ARKON O.: Depositors Savings & Trust Co. — U MC KEESPORT PA: Jos. Roth & Co. — U YOUNGSTOWNU: Dollars Savings Bank. — U ROCHESTER PA.: All Nations Bank.

8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije:

Točno ispunjenu i potpisanu prijavitnicu uz naznaku popisa bojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili međutimomnicu starih dionica.

9. Reparticiju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržaje sebi ravnateljstvo.

10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluču kod izdanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvne zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe, te dotacije mirovinskog zavoda.

11. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat, koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice.

4—4

Brodsko trgovačko i mjenjačko dioničko društvo

Interurban telefon broj 59

BROD n. S.

Brzjaviti: PROMET.

MJENJACNICA:

Kupuje in prodaje sve vrsti valuta, deviza i vrijednosnih papira uz najpovoljnije uvjete.

Importno i eksportno poduzeće.

ROBNI ODIO: Nugja svoje bogato skladište kolonijalne i ine robe kao:

Kavu
Bonbone
Mandule
Groždjice
Smokve

Rogače
Sardine
Sljese
Čokolade
Rižin škrob

Sumporni cvijet
Medra galica
Karbit
Konac
Laštilo

Melle
Kante za ulje
Kante za med
Čikorije
Findžane

3—2